

Transparentnost Srbija
Transparency Serbia

Transparentnost Srbija

pregled aktivnosti

jul 2018. godine

Bilten broj 27/2018

Sadržaj:

Aktivnosti	2
Pod lupom.....	4
Imaju para "Putevi"	4
"Čitač vodomera" za ruralni razvoj	5
Šta službenici gledaju na internetu - jedan slučaj kontrole i značaj za građane.....	5
"Stepa" i urbanistički planovi	6
Finansiranje referendumske kampanje	7
Diplomatska bitka i rekonstrukcija.....	8
Inicijative i analize.....	9
Izmene Zakona o lokalnoj samoupravi.....	9
Antikorupcijsko savetovalište ALAC.....	11
Pretnje.....	11
Prevoz.....	11
Sudija.....	11
Mediji	12
Nezakonito pretfinansiranje filma iz gradskog budžeta	12
Građani dobili veću moć odlučivanja na lokalnu	13

Aktivnosti

Programski direktor Nemanja Nenadić je, kao predstavnik Transparentnosti Srbija, učestvovao je 2. jula na sastanku nevladinih organizacija iz Srbije sa predstavnicima Evropske komisije – direktorat za interno tržište, industriju, preduzetništvo i mala i srednja preduzeća, odeljenje za pristup tržištima za nabavke (European Commission's Directorate-General for Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs Unit for Access to Procurement Markets GROW). Iz DG GROW skupu su prisustvovali g. Bonifacio Garcia Porras, šef odeljenja i g. Laszlo Kojnok, pravni savetnik.

Teme su obuhvatile pitanja propisa o javnim nabavkama, iskustvo NVO u praćenju primene ovih propisa, institucionalni okvir za javne nabavke, nepravilnosti, korupcija, system za otklanjanje nepravilnosti, primena izuzetaka. Nenadić je predstavnike DG GROW upoznao sa nalazima TS u pogledu sprovođenja Zakona o javnim nabavkama i ključnim problemima, a najviše vremena je posvećeno izuzecima iz primene Zakona i njihovom štetnom efektu za ceo system javnih nabavki, uključujući nabavke na osnovu međudržavnih sporazuma, nabavke iz kredita, nabavke medijskih usluga i drugo. Pored toga, ukazao je i na slabosti u funkcionisanju nadzora nad sprovođenjem zakona i potpuno odsustvo kažnjivosti usled neusaglašenosti pravila o prekršajnom postupku. Bilo je reči i o kažnjenju u sprovođenju aktivnosti iz AP 23, kao i o neobrazloženoj smeni na čelu Uprave za javne nabavke za koju se saznalo tog dana. Posebno je značajno da su predstavnici DG GROW ukazali da Srbija nije obavezna da u svoje zakonodavstvo uključi sve izuzetke iz direktiva EU, što je posebno značajno u pogledu trenutnih nedoslednih rešenja za oglašavanje u elektronskim i štampanim medijima.

Saradnik TS Zlatko Minić bio je 3. jula, sa predstavnicima još četiri udruženja (Jukom, Društvo sudija, CRTA i Fond za humanitarno pravo) na sastanku sa ambasadorom Francuske Frederikom Mondolonijem, direktorom Francuskog instituta Žan-Batistom Kizenom i prvim sekretarom ambasade Maksimom Renoom. Glavna tema razgovora bila je stanje vladavine zakona u Srbiji, u kontekstu poglavlja 23 i 24 evropskih integracija. Posebno su u fokusu bile najavljene izmene Ustava Srbije koje se tiču položaja sudija i tužilaca, kao i položaj nezavisnih tela.

Tokom jula (od 5. do 24. jula) trajala je javna rasprava u organizaciji Ministarstvo za državnu upravu i lokalnu samoupravu objavilo o nacrtu izmena Zakona o državnim službenicima. Transparentnost Srbija je dostavila komentare, naročito u pogledu izmenjenih odredaba koje se odnose na sprečavanje i rešavanje sukoba interesa. Analiza se može preuzeti sa našeg sajta, a izvod objavljujemo u ovom broju Biltena, u reubrici "Inicijative i analize".

U Beogradu je 10. i 11. jula održan seminar na temu otkrivanja i sprečavanja krivičnog dela pranja novca, kao i finansijskih istraga u takvim predmetima. Učesnicima seminara su se u uvodnom delu obratili predstavnici organizacija CEMI iz Podgorice, ADI iz Sarajeva i Transparentnosti Srbije iz Beograda, koji zajednički sprovode regionalni projekat na temu finansijskih istraga. Predavači su bili Vladimir Čeklić, pomoćnik direktora Direkcije za upravljanje oduzetom imovinom, Ministarstvo pravde Republike Srbije i Bojan Branković, stalni sudski veštak ekonomsko-finansijske struke. Učesnici seminara bili su

predstavnicima policije, javnih tužilaštava i sudova iz sve tri zemlje regiona. U uvodnom delu ovog skupa, predstavnik TS, programski direktor Nemanja Nenadić osvrnuo se na aktuelna pitanja borbe protiv pranja novca, kako na globalnom nivou, tako i u našem regionu. Između ostalog, on je podsetio na neadekvatnu reakciju organa Republike Srbije nakon otkrivanja globalnih podataka o korišćenju zemalja poreskih rajeva za poslovanje velikog broja firmi i uticajnih pojedinaca, kao i na razloge koji su doveli do toga da se Srbija nađe na „sivoj listi“ FATF i preduzetim aktivnostima da se ti problemi reše. Pored toga, on je ukazao na značaj koji je dat pitanju sprečavanja pranja novca u okviru poglavlja 24 EU integracija Republike Srbije.

Zlatko Minić prisustvovao je 18. jula u Podgorici regionalnoj konferenciji o malim hidroelektranama, koju je organizovala Mreža za afirmaciju nevladinog sektora (MANS). Na skupu je bilo reči o zarobljavanju države i stvaranju pogodnosti za investitore povezane sa vlastima, u zemljama regiona.

Nemanja Nenadić učestvovao je kao predavač na dva skupa o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja i zaštiti podataka o ličnosti koji je Poverenik organizovao - u Zrenjaninu, 3. i 4. jula i u Vranju 17. i 18. jula. On je predstavnicima lokalne samouprave, javnih preduzeća i javnih ustanova iz Zrenjanina i opština Sečanj i Žitište govorio o antikorupcijskim efektima Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja, kao i o proaktivnom objavljivanju informacija o radu organa vlasti. Pored primene Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja, on je ukazao i na bitne odredbe drugih propisa koji uređuju objavljivanje informacija, kao što su Zakon o javnim nabavkama i drugi, a bilo je reči i o nedavnim izmenama Zakona o lokalnoj samoupravi.

Na drugom skupu je predstavnicima lokalne samouprave, javnih preduzeća i javnih ustanova iz Vranja i opština Bujanovac, Preševo, Vladičin Han i Surdulica, pored već pomenutih tema, bila govora i o nalazima istraživanja TS Indeks transparentnosti lokalne samouprave, i razlozima koji su doprineli da u tom rangiranju neke od opština sa juga Srbije imaju dobar plasman.

U julu je Transparentnost Srbija dobila zvanično obaveštenja iz Agencije za borbu protiv korupcije da je na konkursu odobren naš projekat " Podrška izradi Lokalnog antikorupcijskog plana i formiranja tela za praćenje sprovođenja LAP u Gradu Novom Pazaru". Rad na projektu trebalo bi da počne u avgustu.

Antikorupcijsko savetovalište (ALAC) Transparentnosti Srbija prethodnom periodu imalo je 72 nova slučaja - 39 na osnovu telefonskih poziva na besplatni broj 0800 081 081, i 33 na osnovu informacija dobijenih na mejlove ts@transparentnost.org.rs i savetovaliste@transparentnost.org.rs , poštom, na osnovu direktnog kontakta ili na osnovu informacija pronađenih u pres klipingu i na internetu. U biltenu predstavljamo tri slučaja iz prakse Savetovališta.,

U julu je objavljeno 110 vesti ili priloga o aktivnostima naše organizacije odnosno vesti u kojoj su citirani stavovi predstavnika TS. Među njim izdajemo gostovanje naše saradnice Zlate Đorđević na TV N1. Snimak možete pogledati na našem [Youtube kanalu](#).

Prenosimo izbor tekstova koje smo objavili u prethodnoj sedmici:

Pod lupom

Imaju para "Putevi"

27. jula 2018.

"Gde je Drobnjak? Drobnjak, nađite način, dobili ste pare! Imaju para Putevi, dobili su milijardu i 200.000 dinara dinara", rekao je Vučić 30. marta i naredio da se izgradi kilometar puta do kuće meštana koji mu se požalio na blato. Obećanje je ispunjeno. Naravno, lepo je to što je asfaltiranjem ove seoske deonice olakšan život jednom broju sugrađana.

Ali problem je to što državno preduzeće nezakonito troši novac za izgradnju lokalnog puta.

Da je to učinjeno zbog toga što je direktor preduzeća podmićen ili zato što hoće da podigne sebi zadužbinu u rodnom selu, to bi bila samo korupcija. Da je ova odluka doneta tako što bi za jednokratno zadovoljenje privatnog interesa bili izmenjeni propisi, to bi onda bilo i zarobljavanje države. Kada se odluka o tome na šta će se koristiti javna sredstva donosi po milosti vladara, bez obzira na ono što piše u propisima, onda nestaju neke od bitnih odlika države.

U [slučaju](#) izgradnje seoskog puta u selu Donji Banjani, zaseoku Petrići, zna se vrednost izvedenih radova, ali ne i pravni osnov da do njih dođe. Nesporno je da su radovi finansirani ili čak i izvedeni od strane JP Putevi Srbije. Međutim, to preduzeće nema pravni osnov da izvodi radove lokalnih puteva, već je to u nadležnosti lokalnih samouprava.

Kontradiktorne informacije su zabeležene o poreklu sredstava za izvođenje ovih radova, ali one i nisu naročito bitne.

Na obećanje Vučića dobio put, nejasno ko ga je platio

Autor

tekst:

Maja Nikolić

f 463

t

0

in 0

41

E-mail

istina

Kilometar seoskog puta u selu Donji Banjani, do kuće Slobodana Petrića, našao se u žiži javnosti nakon što je predsednik države Aleksandar Vučić lično dao nalog za njegovu izradu, a onda i obišao to domaćinstvo po završetku radova.

Izvor: N1

Sasvim je svejedno da li je put plaćen od putarine ili od budžetske pozajmice, suština je u tome da ga JP Putevi Srbije ni u jednom slučaju nije smelo da troši sredstva za ovu namenu.

Nije do kraja vidljivo da li su zarad ovog kršenja zakona menjani neki akti, ali sudeći po izjavama zvaničnika i dostupnom materijalu, izgleda da nisu. Naime, nismo uspeli da pronađemo bilo kakvu informaciju o ovoj nabavci na [Portal javnih nabavki](#). Donji Banjani se pominju, ali samo kao tačka na trasi budućeg autoputa. Nema naznaka ni da je zarad realizacije ove namene promenjen status seoskog puta, npr. u regionalni, pa da se uspostavi nadležnost republičkog javnog preduzeća za asfaltiranje.

Ono što se zna, a što je nesumnjivo bitno za ovu priču jeste da je predsednik Vučić 30. marta na svečanosti povodom probijanja tunela na koridoru 11 susreo meštana Slobodana Perića koji se požalio da nema asfalt u selu i obećao mu da ću put asfaltirati Putevi jer im je prebačeno 1,2 milijarde dinara: "Gde je Drobnjak? Drobnjak, nađite način, dobili ste pare!". Ovo obećanje je ispunjeno. Naravno, lepo je to što je asfaltiranjem ove seoske deonice olakšan život jednom broju sugrađana.

Problem je u tome što pomoć na jednoj strani neminovno znači da neće biti moguće da se pomogne na nekoj drugoj. Kada bi Putevi Srbije umesto autoputa asfaltirali puteve po okolnim selima, pomoglo bi se mnogima, ali bi se opet opravdano postavilo pitanje prioriteta i redosleda. Zato i postoje planovi, da bi na ta pitanja odgovor mogao uvek da bude jasan.

"Čitač vodomera" za ruralni razvoj

23. jula 2018.

Srž problema u vezi sa odlukom Vlade o imenovanju pomoćnika ministra poljoprivrede koji će rukovoditi sektorom za ruralni razvoj i pratiti sprovođenje IPARD programa u toj oblasti, nije to što će se tim poslovima baviti osoba koja je nekada čitala vodomere, već to što nije organizovan konkurs kako bi se došlo do najboljeg kandidata.

Iz istog razloga nisu validni ni [odgovori](#) predstavnika Vlade da je reč o kandidatu koji ima potrebne kvalifikacije u vidu fakulteta i iskustvo u saniranju posledica poplava u Obrenovcu.

Konkursi za mesto pomoćnika ministra, kao najvišeg položaja u državnoj upravi, po Zakonu moraju da se organizuju kako bi na ta mesta došle osobe koje imaju najbolje kvalifikacije i znanje. Međutim, u praksi, Vlada ovu zakonsku obavezu otvoreno krši već deceniju, postavljajući na položaje u oko 80% slučajeva lako zamenjive vršioce dužnosti. ONI zahvalnost za svoje imenovanje duguju isključivo strankama i pojedincima iz Vlade koji su ih postavili na ta mesta, čak i kada bi po svojim kvalifikacijama inače zasluživali da se nađu na tim mestima.

Čitač vodomera novi pomoćnik ministra poljoprivrede

Dugogodišnji vodočitač iz Obrenovca Aleksandar Bogičević je na sednici Vlade Srbije održanoj 17. jula izabran za pomoćnika ministra poljoprivrede za oblast ruralnog razvoja.

27 | Piše: K. Živanović | 20. jula 2018. 08:21 | Izmene: 10/17

Foto: Fonet/Vlada Srbije/Slobodan Miljević

Šta službenici gledaju na internetu - jedan slučaj kontrole i značaj za građane

18. jula 2018.

Bitno je utvrditi da li su službenici uradili svoj posao, manje je važno šta rade za kompjuterima kad ne rade ono za šta su plaćeni.

Leskovački gradonačelnik je [konferencijom za štampu](#) privukao pažnju širom zemlje jer je saopštio rezultate kontrole računara zaposlenih službenika kada je utvrđeno da neki od njih gledaju modne sajtove, porno sadržaje i listaju dnevne novine u radno vreme. Najavio je umanjenje plate i disciplinske postupke.

Komentari publike uglavnom idu u dva pravca. Jedan je moguće kršenje pravila o zaštiti privatnosti, naspram čega drugi osporavaju da privatnost postoji kada je reč o službenim kompjuterima i radnom vremenu.

Drugi komentari se odnose na metod kontrole - da grad kao poslodavac može da preko svojih administratora blokira određene sajtove i da na

taj način spreči da službenici vreme provode na neprimereno surfovanje.

Ključna je, međutim, druga informacija, o kojoj u ovim vestima nije bilo reči. Zaposleni imaju svoje radne zadatke. Gradonačelnik i drugi u javnom sektoru koji sprovode kontrolu treba da ustanove da li su ti radni zadaci ispunjeni u potpunosti i na zadovoljavajući način. To su podaci koje treba da podele sa građanima, jer te službenike građani plaćaju da urade određeni posao. Ako posao nije urađen, službenik zbog toga treba da trpi štetne posledice, a manje je bitno da li posao nije uradio zato što je radno vreme provodio na internetu ili iz nekog drugog razloga.

S druge strane, ako leskovačka gradska uprava ispunjava sve zadatke kako treba, nalazi iz gradonačelnikove kontrole bi mogli eventualno biti relevantni kao putokaz za planiranje poslova službenika u budućnosti. Okolnost da zaposlenima i pored obavljenog posla ostaje dosta vremena za razonodu, mogla bi da bude znak da su "radne norme" utvrđene prenisko ili da posao nije organizovan kako treba.

"Stepa" i urbanistički planovi

16. jula 2018.

Mora se utvrditi kada su državni organi prekršili zakon - prilikom promocije stambenog naselja "Stepa Stepanović", izrade povezanih urbanističkih planova ili prilikom restitucije zemljišta.

Stanari beogradskog naselja, podignutog na prostoru nekadašnje kasarne "Stepa Stepanović", odnosno "4. juli" u doba JNA, protestima sprečavaju da se na delu tog naselja izgradi crkva.

Kako organizatori protesta saopštavaju, na tom prostoru je trebalo da bude izgrađena zdravstvena stanica, pa pored ostalog građani objavljuju i [promotivne materijale](#) nekadašnjeg Ministarstva za prostorno planiranje i zaštitu životne sredine, Ministarstva odbrane i Građevinske direkcije Srbije, od koje su kupovali stanove.

S druge strane, u vestima nakon protesta stanara, moglo se pročitati da je deo zemljišta dat Srpskoj pravoslavnoj crkvi kao zamena za drugo oduzeto zemljište u postupku restitucije. Kao "sukobljene strane" sa različitim interesima, sada se nalaze jedni naspram drugih organizatori i učesnici protesta i jedna verska zajednica.

Međutim, ovo je situacija u kojoj državni organi snose punu odgovornost za nastanak problema. Jedino je nepoznato ko je sve od državnih organa prekršio zakon ili propustio da ga primeni.

Zamenska restitucija zemljišta postoji, makar kada je reč o naknadi koja se vrši verskim zajednicama. Međutim, zemljište koje se na taj način prenosi iz državnog vlasništva ne sme biti namenjeno izgradnji objekata javne namene, kao što su zdravstvene ustanove.

Naime, zakon poznaje ovaj izuzetak od restitucije: "ako bi usled njenog vraćanja došlo do bitnijeg ometanja rada i funkcionisanja državnih organa, javnih zdravstvenih, kulturnih ili obrazovnih institucija ili drugih javnih službi i ako bi u tom slučaju nastupila nesrazmerna šteta".

Drugim rečima, ili je restitucija zemljišta Crkvi izvršena protivno zakonu, ili Građevinska direkcija Srbije i dva ministarstva nisu obezbedili da se javno predstavljeni planovi izvrše, tako što

bi zemljište namenjeno za zdravstvene objekte bilo preneto na korišćenje Gradu Beogradu ili Ministarstvu zdravlja, u zavisnosti od toga ko je od njih nadležan za izgradnju zdravstvene stanice.

Usled toga će javni interes nesumnjivo biti oštećen, samo ostaje da se vidi na koji tačno način. Pošto je Crkva stekla vlasništvo nad zemljištem gde bi trebalo po polanu graditi zdravstveni objekat, možda će se menjati urbanistički plan, u kojem slučaju bi prevareni kupci mogli da potražuju naknadu štete od države. Ako bi se ipak gradio zdravstveni objekat, onda bi Grad/Ministarstvo zdravlja trebalo da otkupljuju zemljište od Crkve, a ova bi s punim pravom mogla da traži nadoknadu. Zbog toga bi, bez obzira na to šta će se na kraju zidati i hoće li se išta zidati na tom delu bivše kasarne, moralo da se utvrdi koje institucije i pojedinci u njima su prozrokovali aktuelni problem.

Finansiranje referendumske kampanje

5. jula 2018.

Srbiju očekuje referendum jer se menjaju neke odredbe Ustava za koje je takav vid potvrđivanja obavezan. Iako se na referendumu često odlučuje o političkim pitanjima, finansiranje referendumske kampanje nije nikada bilo obuhvaćeno zakonima koji se odnose na finansiranje političkih stranaka.

Kada politička stranka vodi kampanju u vezi sa referendumom, ona o izvorima prihoda i strukturi troškova mora podnositi poseban izveštaj, kao što mora da učini nakon izbora, već ih samo uključuje u godišnji finansijski izveštaj.

Agencija za borbu protiv korupcije ne dobija sredstva za kontrolu finansiranja ove kampanje, za razliku od izborne, kada organizuje monitoring rashoda preko posmatrača. Još veći problem kod finansiranja kampanje jeste to što nema posebnih pravila za finansiranje koje dolazi od državnih organa, pa se onda opšta pravila mogu tumačiti na različite načine.

Nema takođe nikakvih pravila za finansiranje referendumske kampanje koja bi se odvijala preko privrednih subjekata, formalnih i neformalnih grupa iz Srbije ili inostranstva.

Posledice su neograničena mogućnost da se javni resursi zloupotrebe za promociju ideja iz kojih stoji vlast, mogućnost da se za ubeđivanje birača koriste i oni izvori sredstava koji su strogo zabranjeni kada je reč o izbornoj kampanji, kao što su sredstva javnih preduzeća, inostrane donacije, prilozi firmi koje organizuju igre na sreću ili proizvode akcizne proizvode, kao i odsustvo nadzora i znatno manja transparentnost čitavog procesa.

Transparentnost Srbija je [tražila](#) da se ovo pitanje uredi pre 12 godina, kada je organizovana kampanja za donošenje aktuelnog Ustava. Dali smo i [konkretne predloge](#) kako da se to učini, 2011, kada je otvorena rasprava o nacrtu novog Zakona o referendumu i narodnoj inicijativi, ali taj akt ni do danas nije usvojen.

U referendumsku kampanju 2006. godine, za odobravanje ustavnih promena, bio je upregnut čitav državni aparat i brojne institucije koje su finansirane iz budžeta. Pored toga, direktno je prekršen ondašnji Zakon o finansiranju političkih stranaka, tako što su parlamentarne stranke, preko redovnih budžetskih dotacija dobile vanrednih 150 miliona dinara za vođenje referendumske kampanje. Taj novca je iskorišćen za direktnu partijsku promociju, kako tokom referenduma, tako i za skupštinske izbore koji su usledili nekoliko meseci kasnije. S druge strane, politički akteri i grupe građana koji su bili protiv novih ustavnih rešenja nisu dobili adekvatan prostor u medijima i sredstva da predstave svoje stavove narodu.

Diplomska bitka i rekonstrukcija

4. jula 2018.

U intervjuu povodom godinu dana Vlade, predsednica je između ostalog izjavila da neće biti rekonstrukcije Vlade „dok traje diplomatska bitka za Kosovo i Metohiju“.

Kada se rekonstrukcije Vlade sprovode zbog promene političke podrške i koalicionih partnera, to zaista može proizvesti političke turbulencije koje nisu pogodne u doba kada Vlada treba da zauzima stavove po nekim krucijalno važnim pitanjima. Takođe, ima logike da se u vreme značajnih diplomatskih aktivnosti ne menja šef diplomatije. S druge strane, nema naročitog razloga da se na „diplomatsku bitku“ negativno odraze zamene drugih ministara, pogotovo ako se vrše u okviru iste političke partije.

The screenshot shows the official website of the Government of the Republic of Serbia. The header includes the coat of arms and the text 'Влада Републике Србије'. The main content area features a profile for the Prime Minister, Ana Brnabić, with a photograph and biographical information. The text states she was born in 1975 in Belgrade, holds a Master's degree (MBA) from the University of Hull in the UK, and has worked for international organizations, local self-government, and the public sector. It also mentions her appointment as Minister of State Administration and Local Self-Government in August 2016 and her role as a member of the National Council for Innovation, Entrepreneurship, and Information Technology of the Government of the Republic of Serbia, as well as her position as Vice-Chair of the National Council for Public Administration Reform.

Kako god bilo, informaciji da rekonstrukcije Vlade neće biti trebalo bi da prethodi informacija o tome zbog čega bi se ona uopšte preduzimala. Drugim rečima, trebalo bi da postoji informacija o tome koji članovi Vlade nisu ispunili planirane aktivnosti ili na neki drugi način nisu dobro vršili svoju funkciju. O tome ni u ovom intervjuu ni u drugim istupanjima zvaničnika građani nisu obavešteni.

Inicijative i analize

Izmene Zakona o lokalnoj samoupravi

2. jula 2018.

Skupština je usvojila dugo očekivane dopune Zakona o lokalnoj samoupravi, među kojima se nalaze i neke korisne novine sa stanovišta borbe protiv korupcije.

Izmena koje se odnose na proširenje kruga pitanja koja se uređuju statutom lokalne samouprave su obavezane da javnu raspravu sprovedu kod donošenja nekih akata, dok je za ostale to ostalo opciono. Najvažnije je to što će rasprave biti obavezne makar o delu budžeta (planiranje investicija), i to onom delu kod kojeg mišljenje građana po prirodi stvari najviše i može da utiče na konačnu odluku o tome na šta će biti trošena sredstva.

Suštinski problem jeste to što nisu predviđena zakonska pravila o načinu održavanja javne rasprave, već je to ostavljeno za statute, tako da nema garancija da će one biti organizovane tako da učesnici imaju na raspolaganju sve potrebne informacije i dovoljno vremena da utiču na proces donošenja budžeta i drugih odluka. U tom smislu, bilo je potrebno da se javne rasprave na lokalnom nivou učine makar onoliko kvalitetnim koliko su rasprave koje se održavaju u pripremi zakona (kada se poštuju pravila iz Zakona o državnoj upravi i Poslovnika Vlade), uz obavezu objavljivanja izveštaja o javnoj raspravi, minimalni rok za održavanje, objavljivanje informacija na internet stranici

Opštinskom veću su pridodate neke nove nadležnosti – da prati realizaciju programa poslovanja i da koordiniše rad javnih preduzeća, a zatim da podnosi tromesečni izveštaj o radu javnih preduzeća skupštini. To bi moglo biti od koristi za uspostavljanje veće odgovornosti rada javnih preduzeća, jer je skupštinski nadzor očigledno nedovoljan.

Građani mogu da iniciraju i sprovođenje javne rasprave, kada to ne odluči onaj organ koji donosi propis. U tom cilju, predlog je potrebno da podrži najmanje 100 građana sa biračkim pravom na teritoriji opštine, pri čemu se na prikupljanje potpisa primenjuje procedura iz «propisa koji uređuju građansku inicijativu». Reč je o složenoj proceduri iz zastarelog Zakona o referendumu i narodnoj inicijativi, koja podrazumeva veoma kratke rokove. Ostalo je i nerešeno prethodno pitanje – kako će građani uopšte znati da se priprema neki propis, što je preduslov da delotvorno ostvare svoju inicijativu za održavanje javne rasprave. Od momenta od kada akt bude predložen na usvajanje skupštini opštine, i kada to bude poznato građanima, može proteći veoma kratko vreme do njegovog postavljanja na dnevni red skupštine, i zainteresovani građani možda neće imati vremena da iniciraju održavanje rasprave.

Jednako je problematično to što se javna rasprava neće obavezno održati kada to zatraže građani, već o ovom predlogu odlučuje nadležni odbor skupštine opštine, što znači da takav predlog može i da ga ne prihvati.

Nikakva dalja pravila o načinu vođenja javne rasprave nisu propisana, što takođe bitno može da ograniči njen domet.

Dodato je pravilo prema kojem skupština jedinice lokalne samouprave odlučuje o dodeljivanju zvanja „počasni građanin“ i to „osobi čiji su rad i dostignuća od posebnog značaja za opštinu“, a ovakva se titula može dati tek uz prethodnu saglasnost ministarstvanadležnog za poslove lokalne samouprave. Dobro je da su neka pravila ove vrste uvedena, mada bi bilo bolje da su propisani i kriterijumi koje će koristiti Ministarstvo pri davanju saglasnosti. Imajući u vidu aktuelnu praksu, najvažnije bi bilo sprečiti opštine da se davanjem ovakvih titula dodvoravaju republičkim ili pokrajinskim funkcionerima od čijih odluka može zavisiati finansiranje lokalnih samouprava, usmeravanja subvencija za investitore i druge koristi za opštinu koje su u vezi sa obavljanjem javne funkcije zvaničnika sa drugih nivoa vlasti.

Zakon sadrži i tvrdnju da poslovi i ovlašćenja koji su utvrđeni ovim zakonom ne uvode obavezu dodatnog zapošljavanja. Takva tvrdnja, međutim, ne predstavlja odgovor na pitanje da li je dodatno zapošljavanje potrebno, i pored toga što ne postoji obaveza, a po svoj prilici je odredba formulisana upravo da bi se sprečilo dodatno zapošljavanje.

Rok za usklađivanje statuta i drugih opštih akta je devet meseci od stupanja na snagu izmena zakona, uz rok od šest meseci za dostavu statuta na mišljenje Ministarstvu.

Celu analizu možete preuzeti [sa sajta TS](#).

Antikorupcijsko savetovalište ALAC

Prenosimo tri slučaja iz prakse našeg Antikorupcijskog savetovališta:

Pretnje

Savetovalište je dobilo poziv od stranke koja tvrdi da su pripadnici policije zloupotrebili svoja ovlašćenja prilikom postupanja po prijavi njegove supruge protiv njega. Stranka tvrdi da je supruga zloupotrebila njegov profil na Fejsbuku i sebi upućivala preteće poruke koje je kasnije koristila u prijavi protiv njega. U međuvremenu je i klijent savetovališta podneo prijavu zbog zloupotrebe profila na društvenoj mreži, kaže da za to ima dokaze i da se trenutno utvrđuje u koje vreme i odakle su poruke pisane, odnosno sa kojih uređaja su upućivani. Za to vreme, tvrdi, u zapisniku i prijavi ozbiljno se preteralo pa mu je u postupku određena i privremena mera zabrane prilaska supruzi koja se obnavlja na kraće periode. Traži pomoć od naše organizacije pa ćemo najpre utvrditi šta se dešava u čitavom slučaju. Od izjava stranke koja nam prijavljuje slučaj, do postupaka policajaca i tužioca.

Prevoz

Stigla nam je prijava zbog nejasnoća oko nekoliko postupaka javnih nabavki vanlinijskog prevoza koji se odnosi na školske ekskurzije i lokalne sportske klubove za takmičenja (rukometni košarkaški i fudbalski klubovi). Stranka koja je prijavila je ponuđač u gotovo svim postupcima i već je podnosio prijave našem Savetovalištu. U objašnjenju tvrdi da je problematičan način na koji je postavljena tehnička specifikacija, te da se potpuno pogrešno tretira vanlinijski prevoz pa usled toga i postavljaju uslovi kojima se eliminišu oni koji bi mogli da pošteno učestvuju. Sem stranke koja nam je dostavila prijavu, prema njegovim rečima, niko drugi se nije prijavio za postupke jer je postupak određen tako da samo jedno preduzeće može da dobije ugovor. Kao posledicu imamo nekoliko postupaka sa samo jednim ponuđačem i, kako kaže podnosilac prijave, ugovorenu cenu identičnu procenjenoj vrednosti. Navode i usmene tvrdnje ćemo proveriti, a već smo savetovali, u slučaju da je tako kako nam je opisano, da se pristupi pripremi zahteva za zaštitu prava.

Sudija

Najviše prijava Savetovalištu odnosi se na rad pravosudnih organa. Građani su najčešće nezadovoljni načinom na koji je postupao sudija, odsustvom reakcije tužilaca ili, sa druge strane, sumjivim postupanjem advokata koji ih zastupaju. Iz prošlog meseca izdvajamo prijavu građanke koja se žali na način na koji je postupajuća sudija u jednom od beogradskih sudova donela zaključke u konkretnom slučaju. Ukazuje da je ignorisala određene dokaze, da nije uvažila pisane i usmene predloge stranke, da nije dozvolila strankama da na usmenoj raspravi iznesu dokaze, i da je selektivno određivala šta treba uneti u zapisnike na ročištima na kojima su stranka usmeno i pismeno iznosile i prilagale dokaze. Na sve to, sudija nije dostavila sačinjene zapisnike tako da stranka ne poseduje svoju kopiju zapisnika i tvrdi da joj nikada nije uručena. Volonteri i pravnici savetovališta će da prikupe što više dokaza o postupanju sudije u konkretnom slučaju, najpre kako bi utvrdili navode građanke koja nam je prijavila slučaj, a zatim i da donesemo zaključak o uticaju na toj slučaju i eventualnim zloupotrebama sudijske funkcije.

Mediji

Nezakonito pretfinansiranje filma iz gradskog budžeta

Danas, 15. jula 2018.

Finansiranje izrade filma iz budžeta Grada Čačka, kroz transfer novca školama radi kupovine ulaznica u pretprodaji, nije zakonito.

Iz budžetske rezerve ovog grada su izdvojena sredstva radi finansiranja novog filma Laze Ristovskog. Gradonačelnik Milun Todorović rekao je za "Danas" da je reč o ostvarenju od nacionalnog značaja, kao i da su na ovaj način nabavljene karte po nižoj ceni, jer će u prodaji umesto 200, koštati 350 dinara. Karte su, inače, kupljene za učenike jedne osnovne i jedne srednje škole. Todorović je istakao da je Gradsko veće prihvatilo predlog producentske kuće Lazara Ristovskog „Zillion film“, uz konsultacije sa direktorima osnovnih i srednjih škola iz Čačka, da učestvuje u pretfinansiranju ovog filma.

S druge strane, ova odluka se povezuje sa činjenicom da je popularni glumac i reditelj dao otvorenu podršku Aleksandru Vučiću u predsedničkoj kampanji, "držeći vatrene govore na njegovim skupovima".

Programski direktor Transparentnosti Srbija Nemanja Nenadić kaže za Danas da lokalna samouprava može da pomaže i đake i kulturu, ali to ne može da čini na ovaj način.

– Finansiranje projekata kulture se vrši na osnovu konkursa, čije se sprovođenje ovde ne pominje, dok bi na kupovinu ulaznica od strane škola morao da se primeni pregovarački postupak javne nabavke, budući da je vrednost preko 500.000 dinara. To ovde očigledno nije učinjeno jer je cena, koja bi trebalo da bude predmet pregovaranja, već utvrđena. Zbog toga mislim da ova odluka čačanskog gradskog veća nije zasnovana na zakonu i da škole koje dobiju ove transfere nemaju pravni osnov da ih uplate za „pretkupovinu ulaznica“ – ističe Nenačić. On dodaje da postoji i pitanje da li škole uopšte mogu na ovaj način da vrše nabavke, budući da film još uvek ne postoji, pa nije moguće da se nadležni iz školskog sistema uvere da li je pogodan za prikazivanje maloletnicima i da li će doprineti njihovom obrazovanju i vaspitanju, „a ne vidim šta bi drugo moglo biti valjan razlog da škola kupuje ulaznice za bilo koju filmsku predstavu“.

Slučaj filma Lazara Ristovskog primer korupcije i partokratije

Gradsko veće Čačka na čelu sa gradonačelnikom Milunom Todorovićem prekršili su niz zakona zbog kojih bi, da imamo institucije koje funkcionišu, trebalo da odgovaraju pred sudom.

22 | Piše: K. Živanović | 12. jula 2018. 14:00 Izmenjeno: 14:00

Foto: FoNet/ Vojska Srbije

Građani dobili veću moć odlučivanja na lokalnu

N1, 7. jula 2018.

Nedavno usvojen Zakon o lokalnoj samoupravi građanima dati veću moć u odlučivanju, kaže za N1 Nemanja Nenadić iz Transparentnosti Srbija, ali dodaje i da u Zakonu ipak postoje određeni propusti.

Nenadić je u Danu uživo TV N1 ocenio da su promene u novom Zakonu o lokalnoj samoupravi pozitivne, ali nedovoljno. Građanima, kako je objasnio, jeste data veća moć u odlučivanju i to na dva načina: tako što je za inicijativu da se o nekom pitanju odlučuje na referendumu sada potreban potpis pet odsto stanovnika jednog grada ili opštine, a druga je uvođenje javnih rasprava o kapitalnom delu budžeta.

VESTI | 06.07.2018. | 19:03 > 19:08

f 24 t 0 0 2 Email A A A+

Nenadić: Građani dobili veću moć odlučivanja na lokalnu

Autor teksta:

Nedavno usvojen Zakon o lokalnoj samoupravi građanima dati veću moć u odlučivanju, kaže za N1 Nemanja Nenadić iz Transparentnosti Srbija, ali dodaje i da u Zakonu ipak postoje određeni propusti.

Nenadić je u Danu uživo TV N1 ocenio da su promene u novom Zakonu o lokalnoj samoupravi pozitivne, ali nedovoljno. Građanima, kako je objasnio, jeste data veća moć u odlučivanju i to na dva načina: tako što je za inicijativu da se o nekom pitanju odlučuje na referendumu sada potreban potpis pet odsto stanovnika jednog grada ili opštine, a druga je uvođenje javnih rasprava o kapitalnom delu budžeta.

Nenadić je, ipak, izrazio i određene rezerve koje proizilaze iz toga što u Zakonu nisu propisana pravila kako će se te javne rasprave voditi, već je ostavljeno da lokalne samouprave to regulišu svojim statutima. Podseća da je nedavno usvojen i Zakon o državnoj upravi koji sadrži odredbe u vezi sa održavanjem javnih rasprava u vezi sa izmenama zakonskih propisa. Nenadić smatra da je upravo taj republički standard, koji sadrži vrlo precizna uputstva, trebalo da bude propusani nivo ispod kojeg opštine i gradovi ne bi smeli da idu.

Gost Dana uživo istakao je da izuzev u manjim, ruralnim sredinama, javne rasprave nije moguće organizovati putem zbora građana, te da se nada internet anketama ili istraživanjima javnog mnjenja. Glavna bojazan je, kako ističe, vremenski okvir za organizovanje javnih rasprava i da li će ljudi imati dovoljno informacija o pitanjima o kojima se rasprava vodi.

Takođe skreće pažnju na to da postoje i mnoga pitanja u samom budžetu u vezi sa kojima građani i dalje neće moći da se izjasne, poput npr. finansiranja lokalnih medija. Zato smatra da bi to pitanje, kada već nije regulisano Zakonom o lokalnoj samoupravi, moglo da bude deo Medijske strategije koja je u pripremi.

Kada je reč o urbanističkim planovima, Nenadić je objasnio da se praksa javnog uvida izmena postojećih i donošenja novih urbanističkih planova zadržava kao i do sada, ali da je od daleko važniji način sprovođenja javnih uvida – da građani dobiju dovoljno informacija i da nadležni daju adekvatno obrazloženje zašto je neka primedba usvojena ili odbijena.

Nenadić je objasnio i da prema novom zakonu građani mogu sami da iniciraju javnu raspravu, i da je za to dovoljan potpis 100 građana, ali da i tu postoje problemi – prvi je vremenski okvir, jer dok građani

saznaju da je neki propis u pripremi, može biti kasno, a drugi je to što skupštinski odbor može da prihvati građansku inicijativu, ali i ne mora.

Gost Dana uživo kaže i da se novim propisima pomoćnici predsednika opština ili gradonačelnika - koji su dosad bili hibridna kategorija jer su bili postavljeni kao funkcioneri, a suštinski su bili zaposleni u lokalnoj upravi – sada jasno postaju funkcioneri. I tu je šteta samo smanjena, ukazuje Nenadić i ističe da je broj stanovnika jedini kriterijum za određivanje broja pomoćnika gradonačelnika ili predsednika opštine.

Regulisati pravila na referendumu

Nenadić se osvrnuo i na najave referendumu o rešenju kosovskog pitanja, ističući da se moraju izbeći loša iskustva iz 2006. godine, kada je menjan Ustav.

Podseća da je sasvim legitimno da u društvu postoje različiti stavovi o pitanju o kojem se na referendumu odlučuje, tako da ne bi trebalo, kao što je to do sada bio slučaj, da samo jedna opcija dobija podršku iz budžeta i od državnih institucije.

Treba postaviti pravila igre kao na izborima i uvesti neki vid kontrole, ističe Nenadić.

